Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss om ett nytt system för miljösanktionsavgifter.

Er beteckning: KN2026/01561

Sammanfattning av länsstyrelsens synpunkter

Efter att ha tagit del av förslagen i promemorian vill länsstyrelsen i Norrbottens län, nedan länsstyrelsen, framföra följande:

- Myndigheten ser positivt på att regelverk i den mån det är möjligt samlas och renodlas.
- Länsstyrelsen ställer sig positiva till att kommande system utöver verksamheter även föreslås omfatta åtgärder.
- Myndigheten är positiva till att dagens system för miljösanktionsavgifter uppdateras i syfte att bättre kunna möta gällande lagstiftning och ge ett effektivare och mer ändamålsenligt verktyg i arbetet mot miljöbrott.
- Länsstyrelsen ser ett omfattande behov av utbildning och/eller nationell vägledning innan förslagets ikraftträdande för att säkerställa att bedömningsgrunderna inom systemet för rörliga sanktionsavgifter prövas likvärdigt. Dessa insatser ligger utanför nuvarande tillsynsuppdrag och är inte av sådan art att de kan finansieras med tillsynsavgift. För att säkerställa ett rättssäkert införande behöver myndigheternas finansiering för den initiala kunskapsuppbyggnaden ses över.
- Länsstyrelsen ser ett behov av att även genomföra en översyn av storleken på befintliga sanktionsavgifter för att säkerställa att systemets effekt harmoniseras mot de risker och potentiella konsekvenser det är avsett att motverka.

Konsekvenser för myndigheter som beslutar om miljösanktionsavgifter

Den föreslagna prövningen av rörliga miljösanktionsavgifter ska enligt promemorian bland annat ske hos länsstyrelserna. Den föreslagna hanteringen omfattar att i sak pröva och bedöma en lämplig nivå på sanktionsavgiften för enskilda överträdelser. En sådan prövning kan i vissa delar jämföras med ett domstolsförfarande för utdömande av exempelvis företagsbot. Till det kommer även att storleksspannet för de rörliga sanktionsavgifterna markant kommer att överskrida nivåerna i det befintliga systemet.

Baserat på ovanstående delar länsstyrelsen utredningens bedömning att det inledningsvis, även då de myndigheter som föreslås besluta om de rörliga miljösanktionsavgifterna besitter både juridisk och sakkunskap, kommer krävas både utbildande och vägledande insatser för att säkerställa likvärdiga och rättssäkra prövningar utifrån de aktuella bedömningsgrunderna. Det är i nuläget svårt att uppskatta hur resurskrävande prövningarna kan komma att bli för de olika myndigheterna men länsstyrelsens bedömning är att resurser för kunskapsuppbyggnad initialt kommer krävas. Att bygga upp rutiner och kunskaper för hantering av nya tillkommande arbetsuppgifter kan inte avgiftsfinansieras och i detta fall handlar det om komplexa prövningar inom ett stort avgiftsspann. För att garantera att myndigheterna har möjlighet att bygga upp tillräcklig kompetens inför kommande prövningar behöver den initiala finansieringen säkerställas.

Harmonisering av nytt och befintligt sanktionssystem

Förslaget innebär att det befintliga sanktionssystemet oförändrat förs över till den nya förordningen. Att regleringen av miljösanktioner samlas i en förordning är positivt då det underlättar tillämpningen och eventuellt kommande justeringar av reglerna.

För att skapa ett sammanhållet och konsekvent system för miljösanktionsavgifter bör dock storleken på befintliga avgifter så snart som möjligt ses över och justeras till lämpliga nivåer. I samband med en sådan översyn bör även de förslag om sanktionsväxling som redovisas i SOU 2025:14 *En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem* utredas för införande.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av landshövding Lotta Finstorp med handläggare Michaela Sandgren som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Sabina Hoppe, Enhetschef medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post norrbotten@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen Norrbotten, 971 86 Luleå, eller ring vår växel 010-225 50 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/norrbotten.

Du kan läsa om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter på Länsstyrelsens webbplats:
www.lansstyrelsen.se/norrbotten/personuppgifter